

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060406

DOM
2025-02-17
Stockholm

Mål nr
P 5428-23
P 5440-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-04-03 i mål nr P 3328-22, se bilaga A (Mark- och miljööverdomstolens mål nr P 5428-23), samt Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-04-04 i mål nr P 270-23, se bilaga B (Mark- och miljööverdomstolens mål nr P 5440-23)

PARTER

Klagande

Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun
Parkgatan 46
456 80 Kungshamn

Motpart

M.J.

Ombud: Advokat K.Ö.
Advokatfirman Hammar KB
Box 154
451 16 Uddevalla

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom den 3 april 2023 i mål nr P 3328-22 och förpliktar M.J., att till staten betala 50 000 kr i vite.
2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom den 4 april 2023 i mål nr P 270-23 och förpliktar M.J., att till staten betala 40 000 kr i vite.

Dok.Id 2131088

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska upphäva mark- och miljödomstolens domar och bifalla nämndens ansökningar om utdömande av vite och i andra hand återförvisa målen till mark- och miljödomstolen för ny bedömning.

M.J. har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens domar.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört bland annat följande.

M.J. har inte vidtagit de åtgärder som hon förelagts under de tidsperioder som ansökningarna om utdömande av vite avser. Att hon efter de perioderna har planerat och beställt delar för renovering av byggnaden påverkar inte ansökningarna. De beställda åtgärderna visar att hon inte är för sjuk för att kunna anlita annan att utföra åtgärderna.

Den 2 mars 2023 meddelade nämnden ett beslut om högre vite, då vitesföreläggandet den 27 februari 2020 bedömdes verkningslöst för sitt syfte. Ett högre vitesbelopp bedömdes som rimligt, då det framkommit att M.J. äger fler fastigheter än vad som tidigare varit känt. M.J.s sjukdomstillstånd bedömdes inte påverka vitets omfattning, eftersom de förelagda åtgärderna till stor del förutsätter hantverkare och M.J. inte varit så sjuk att hon inte har kunnat uppdra åt annan att utföra åtgärderna. Beslutet överklagades av M.J. Den 3 mars 2023 inkom en kopia av förmedlingsuppdrag för försäljning av fastigheten till nämnden. Fastigheten A har nu en ny ägare. M.J. äger dock ytterligare en fastighet i Sotenäs kommun som är eller har varit föremål för tillsyn.

M.J.s påstående om att jäv har förekommit bestrids. Handläggaren, som har deltagit i handläggningen av ärendet sedan juni 2018, har inte arbetat som fastighetsmäklare sedan hon påbörjade sin anställning hos Sotenäs kommun i oktober 2016. Varken den fastighetsmäklare som M.J. anlidade för försäljningen av fastigheten eller det berörda bolaget har någon koppling till bolag som handläggaren har eller har haft uppdrag inom. Beslut som fattas i ärendet påverkar varken handläggaren eller någon närstående till denna. Handläggaren eller någon närstående till denne har inte, och har inte varit, ställföreträdare eller ombud för part eller annan i ärendet som kan antas bli påverkad i beslutet av myndigheten. Det finns inte heller några andra särskilda omständigheter som medför att handläggarens opartiskhet kan ifrågasättas. Nämnden har inte heller sett någon förändring i handläggningen eller utredningen av ärenden efter undertecknat förmedlingsuppdrag.

M.J. har anfört bland annat följande.

Hon äger flera fastigheter i Sotenäs kommun. Taket på byggnaden fastigheten A är tätt. Nytt trappräcke är under tillverkning och specialsågad panel är beställd. Snickare kommer att åtgärda vägg och balkong när panelen levererats. Hon borde få ha rostiga trädgårdsmöbler och har under många år ”rostat” och ”gråat” möbler till inredare. Hänsyn har inte tagits till hennes hälsotillstånd.

Målen handlar enligt henne om jäv i den kommunala förvaltningen. Handläggaren i ärendet har tidigare varit verksam som fastighetsmäklare och är för närvarande styrelsesuppleant och firmatecknare i en mäklarfirma. Handläggarens tidigare sambo är styrelseledamot i samma mäklarfirma. En anställd vid Kronofogdemyndigheten har uppgett att handläggaren har hört av sig till henne och frågat om M.J. anlitat någon fastighetsmäklare för att sköta försäljningen av fastigheten A. När handläggaren fick veta att hon anlitat en annan mäklare för försäljningen ökade trycket och trakasserierna. Det föreligger en intressekonflikt, eller i vart fall beaktansvärd risk för sådan, när handläggaren handlägger ärenden som rör tillsyn och liknande enligt plan- och bygglagen (2010:900) i vilka M.J. är part.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Föreläggandet har delgetts M.J. och det har fått laga kraft. Mark- och miljööverdomstolen finner, i likhet med mark- och miljödomstolen, att föreläggandet också är lagligen grundat. Genom den utredning som nämnden har gett in står det även klart att M.J. inte har efterkommit föreläggandet under de i målen aktuella perioderna.

Det har inte framkommit något som talar för att M.J. har varit faktiskt eller rättsligt förhindrad att följa föreläggandet eller att hon har haft giltig ursäkt för att inte göra det. Mark- och miljööverdomstolen ifrågasätter visserligen inte att M.J. har varit sjuk under delar av de perioder som ansökan avser. M.J. har dock inte visat att hon har varit sjuk på ett sådant sätt att hon inte, själv eller med hjälp av någon annan, har kunnat följa föreläggandet.

Har ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, ska vitet inte dömas ut. Finns det särskilda skäl till det, får vitet även jämkas. (Se 9 § första stycket lagen [1985:206] om viten). I förarbetena till lagen sägs att vitesadressatens underlåtenhet kan framstå som förhållandevis ursäktlig t.ex. när adressaten har följt föreläggandet endast en helt kort tid efter det att den utsatta tidsfristen har löpt ut. Samtidigt framhålls vikten av viteshotets effektivitet och att jämkning inte ska vara det normala i mål om utdömande av vite. (Se prop. 1984/85:96 s. 55–56). Om beslutsmyndigheten vid löpande vite låter flera perioder passera innan saken förs vidare till domstol kan det också finnas skäl att jämka beloppet. Jämkning har då motiverats med att det annars finns risk för att den enskilde får föreställningen att underlåtenheten att följa föreläggandet inte är särskilt allvarlig. Även att det sammanlagda beloppet riskerar att bli orimligt högt har lyfts fram. (Se t.ex. MÖD 2008:19 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 maj 2022 i mål nr M 4899-21.)

Fastigheten A har under handläggningen av målet i Mark- och miljööverdomstolen överlåtits till en ny ägare. Därmed uppstår frågan om ändamålet med vitet gentemot M.J. har förlorat sin betydelse. Ändamålet med vitet anses dock normalt inte ha förfallit, om det är adressaten själv som efter den

aktuella tidsfristen har framkallat en situation där vitesföreläggandet inte längre fyller sitt ursprungliga ändamål. Vitesföreläggandets funktion och omständigheterna i övrigt i det speciella fallet måste noggrant beaktas. Särskild hänsyn måste också tas till den allmänpreventiva effekten av viteshotet. (Se prop. 1984/85:96 s. 55). Mark- och miljööverdomstolen bedömer att enbart den omständigheten att M.J. har överlåtit fastigheten inte medför att ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse.

I frågan om jämkning av vitet bedömer Mark- och miljööverdomstolen, till skillnad från mark- och miljödomstolen, inte att det finns särskilda skäl för jämkning. Summan av redan utdömda och nu ansökta vitesbelopp är visserligen relativt höga, men ska ställas i relation till det allmänna intresse som föreläggandet ska tillgodose och vikten av att viteshotets effektivitet inte urholkas. De sammanlagda beloppen kan utifrån det inte anses orimligt höga. Vad M.J. har anfört om sitt hälsotillstånd utgör inte heller särskilda skäl för jämkning. M.J. har visserligen vidtagit åtgärder enligt föreläggandet efter de tidsperioder som nu aktuella viten avser, vilket skulle kunna göra att hennes underlåtenhet förhållandevis ursäktlig. Hon har dock inte gjort det i sådan utsträckning eller i så nära anslutning till de aktuella perioderna att det utgör skäl för jämkning. Något annat skäl som motiverar att vitet ska jämkas har inte framkommit.

Mark- och miljööverdomstolen anser slutligen inte att det har framkommit några omständigheter som innebär att jäv har förekommit i en handläggares eller nämndens hantering av ärendena.

Sammanfattningsvis finner Mark- och miljööverdomstolen att det finns förutsättningar att döma ut vite i enlighet med nämndens ansökningar. Nämndens överklaganden ska således bifallas och M.J. förpliktas att betala vite om dels 50 000 kr avseende perioden från och med den 29 mars 2022 till och med den 15 augusti 2022, dels 40 000 kr avseende perioden från och med den 16 augusti 2022 till och med den 6 december 2022.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C

Överklagande senast den 2025-03-10

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Gösta Ihrfelt och Helen Blomberg, referent, samt tf. hovrättsassessorn Anna Lundgren.

Föredragande har varit Carolina Fredin Haslum.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-04-03
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 3328-22

PARTER

Sökande

Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun
Parkgatan 46
456 80 Kungshamn

Motpart

M.J.

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan om utdömande av vite.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun beslutade den 27 februari 2020 (§ 17, dnr BN-2017-122) att förelägga M.J. i egenskap av lagfaren ägare till fastigheten A att senast den 1 oktober 2020 ha utfört underhåll på byggnaden så att klimatskalet blir intakt samt ha röjt tomten, begränsat vegetationen och åtgärdat planket. I föreläggandet har nämnden preciserat åtgärderna enligt följande (varvid hänvisats till bilder i en till beslutet bifogad bilaga).

Åtgärder gällande byggnadens underhåll innebär att

- taket ska vara tätt,
- fasad och fönster ska vara hela och målade,
- utvändiga verandor, balkonger och trappor ska vara säkra att beträda samt hela och målade och
- byggnadens särskilda utsmyckning i fasad och runt fönster ska bevaras och underhållas.

På tomten ska de upplag av skräp och material som inte kan anses brukbart för fastigheten och dess byggnad avlägsnas: fönster, möbler och delar till möbler, trävirke, däck, metall- och järnskrot, sparkar, hinkar, burkar, byttor och trasiga krukor, stegar, markiser med ställningar. Marknivån ska återställas till ursprunglig nivå utan rötat material och trädgårdsavfall.

Växtligheten och vegetation ska begränsas.

- Växtlighet ska hållas inom fastigheten.
- Buskar och träd ska beskäras till rimlig grad för omgivningens karaktär.
- Vegetationen nära byggnadens fasad ska avlägsnas och inte innebära en skada för byggnaden.

Planket ska avlägsnas eller lagas och underhållas.

Beslutet förenades med ett vite om 10 000 kr för det fall rättelse inte har skett senast den 1 oktober 2020 och vidare för varje period om fyra veckor, räknat från den 1 oktober 2020, som rättelse inte sker. M.J. delgavs beslutet den 13 mars 2020 och beslutet har vunnit laga kraft.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att M.J. ska förpliktas att betala vite om 10 000 kr för varje period om fyra veckor från och med den 29 mars 2022 till och med den 15 augusti 2022. Totalt yrkas att vite om 50 000 kr döms ut.

Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bl.a. följande.

Nämnden har vid tillsynsbesök den 15 augusti 2022 konstaterat att fastighetsägaren inte har utfört några reparationsarbeten på byggnaden eller avstädat vare sig tomten eller de balkonger som finns på byggnaden. Därmed har ingen förändring till det bättre skett vare sig på tomten eller byggnaden vid en jämförelse från det senaste besöket (den 1 april 2022). Fastighetsägaren har därmed inte efterlevt det beslutade föreläggandet, inte heller påbörjat någon åtgärd i syfte att efterleva föreläggandet. Byggnaden har fortsatt eftersatt underhåll, tomten är inte avröjd samt planket är till fullo inte lagat och underhållet.

Till stöd för ansökan har nämnden hänvisat till bl.a. protokoll och bilder från tillsynsbesök den 15 augusti 2022.

M.J. har delgivits föreläggande att yttra sig över ansökan om utdömande av vite men har inte inkommit med något yttrande till domstolen.

DOMSKÄL

Domstolen ska i ett mål om utdömande av vite pröva om det föreläggande som ansökan avser är lagligen grundat, om adressaten har fått del av föreläggandet, om det har vunnit laga kraft och om adressaten har brutit mot föreläggandet. Om föreläggandet inte har följts ska domstolen pröva om adressaten har haft faktisk

och rättslig möjlighet att följa detta, eller om det har funnits giltigt hinder för underlåtelsen. Om det finns förutsättningar för att döma ut vitet enligt ovan ska domstolen även pröva om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse samt beakta om det finns särskilda skäl för jämkning av vitet (se bl.a. 2, 3 och 9 §§ lagen [1985:206] om viten).

Vitesföreläggandet av den 27 februari 2020 har vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen har vid tidigare prövningar funnit att nämndens beslut är lagligen grundat och att det inte innehåller något väsentligt eller uppenbart fel. Domstolen gör nu ingen annan bedömning. Vitesföreläggandet gäller således.

Av det inspektionsprotokoll med bilder från den 15 augusti 2022 som har bifogats nämndens ansökan framgår att de åtgärder som föreläggandet omfattar i allt väsentligt inte har utförts. Vitesföreläggandet har alltså överträtts i vart fall avseende de första fyra perioderna som ansökan avser. När det gäller perioden till och med den 15 augusti 2022 har nämnden dock gjort sitt tillsynsbesök innan perioden gått ut.

Av 9 § första stycket lagen om viten får ett förelagt vite jämkas om det finns särskilda skäl.

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har tidigare i sex domar (mål nr P 4285-20, P 387-21, P 4119-21, P 4123-21, P 310-22 och P 1470-22) dömt ut vite om sammanlagt 200 000 kr med anledning av föreläggandet den 27 februari 2020 för att M.J. inte har städat tomten, utfört reparationsarbeten på byggnaden m.m. på fastigheten A. Mark- och miljödomstolens domar har vunnit laga kraft. Jämkning har i praxis förekommit bl.a. när vitet sammantaget uppgår till ett alltför högt belopp. Mark- och miljödomstolen finner, med hänsyn till storleken av de redan utdömda vitesbeloppen, att ytterligare utdömande av vite inte kan anses skäligt. Vidare kan ifrågasättas om utdömande av ytterligare viten kommer att förmå M.J. att följa föreläggandet. Mark- och miljödomstolen finner mot denna bakgrund att vitet ska jämkas till noll

kronor och avslår därför ansökan om utdömande av vite.

Det bör i sammanhanget erinras om bestämmelserna i 11 kap. 27-29 §§ plan- och bygglagen (2010:900) om genomförande av föreläggande på bekostnad av den som fått ett föreläggande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-02)

Överklagande senast den 24 april 2023.

Susanne Mörkås

Rådman

Föredragande har varit beredningsjuristen Sandra Andersson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-04-04
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 270-23

PARTER

Sökande

Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun
Parkgatan 46
456 80 Kungshamn

Motpart

M.J.

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan om utdömande av vite.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Sotenäs kommun beslutade den 27 februari 2020 (§ 17, dnr BN-2017-122) att förelägga M.J. i egenskap av lagfären ägare till fastigheten A att senast den 1 oktober 2020 ha utfört underhåll på byggnaden så att klimatskalet blir intakt samt ha röjt tomten, begränsat vegetationen och åtgärdat planket. I föreläggandet har nämnden preciserat åtgärderna enligt följande (varvid hänvisats till bilder i en till beslutet bifogad bilaga).

Åtgärder gällande byggnadens underhåll innebär att

- taket ska vara tätt,
- fasad och fönster ska vara hela och målade,
- utvändiga verandor, balkonger och trappor ska vara säkra att beträda samt hela och målade och
- byggnadens särskilda utsmyckning i fasad och runt fönster ska bevaras och underhållas.

På tomten ska de upplag av skräp och material som inte kan anses brukbart för fastigheten och dess byggnad avlägsnas: fönster, möbler och delar till möbler, trävirke, däck, metall- och järnskrot, sparkar, hinkar, burkar, byttor och trasiga krukor, stegar, markiser med ställningar. Marknivån ska återställas till ursprunglig nivå utan rötat material och trädgårdsavfall.

Växtligheten och vegetation ska begränsas.

- Växtlighet ska hållas inom fastigheten.
- Buskar och träd ska beskäras till rimlig grad för omgivningens karaktär.
- Vegetationen nära byggnadens fasad ska avlägsnas och inte innebära en skada för byggnaden.

Planket ska avlägsnas eller lagas och underhållas.

Beslutet förenades med ett vite om 10 000 kr för det fall rättelse inte har skett senast den 1 oktober 2020 och vidare för varje period om fyra veckor, räknat från den 1 oktober 2020, som rättelse inte sker. M.J. delgavs beslutet den 13 mars 2020 och beslutet har vunnit laga kraft.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att M.J. ska förpliktas att betala vite om 10 000 kr för varje period om fyra veckor från och med den 16 augusti 2022 till och med den 6 december 2022, dvs. fyra perioder om fyra veckor. Totalt yrkas att vite om 40 000 kr döms ut.

Till stöd för yrkandet har nämnden anført bl.a. följande.

Nämnden har vid tillsynsbesök den 19 december 2022 konstaterat att fastighetsägaren inte har utfört några reparationsarbeten på byggnaden eller avstädat vare sig tomten eller de balkonger som finns på byggnaden. Därmed har ingen förändring till det bättre skett vare sig på tomten eller byggnaden vid en jämförelse från det senaste besöket (den 15 augusti 2022). Fastighetsägaren har därmed inte efterlevt det beslutade föreläggandet, inte heller påbörjat någon åtgärd i syfte att efterleva föreläggandet. Byggnaden har fortsatt eftersatt underhåll, tomten är inte avröjd samt planket är till fullo inte lagat och underhållet. Det är angeläget att vitet utdöms då byggnaden och tomtens skick negativt påverkar området som omfattas av både riksintresse för kulturvård och är utpekad som område med höga kulturhistoriska värden. Byggnaden är väl synligt placerad vid Smögens torg och är en viktig symbol för boende och besökare på Smögen.

Det beslutade vitesbeloppet bedöms stå i proportion till fastighetsägarens situation där visserligen månadsinkomsten inte är så hög, dock har fastighetsägaren tillgångar i fastigheter. Tidigare bifallna ansökningar om utdömande av vite, är enligt Kronofogdemyndigheten nu betalda i sin helhet.

Till stöd för ansökan har nämnden hänvisat till bl.a. protokoll och bilder från tillsynsbesök den 19 december 2022.

M.J. har delgivits föreläggande att yttra sig över ansökan om utdömande av vite men har inte inkommit med något yttrande till domstolen.

DOMSKÄL

Domstolen ska i ett mål om utdömande av vite pröva om det föreläggande som ansökan avser är lagligen grundat, om adressaten har fått del av föreläggandet, om det har vunnit laga kraft och om adressaten har brutit mot föreläggandet. Om föreläggandet inte har följts ska domstolen pröva om adressaten har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa detta, eller om det har funnits giltigt hinder för underlåtenheten. Om det finns förutsättningar för att döma ut vitet enligt ovan ska domstolen även pröva om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse samt beakta om det finns särskilda skäl för jämkning av vitet (se bl.a. 2, 3 och 9 §§ lagen [1985:206] om viten).

Vitesföreläggandet av den 27 februari 2020 har vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen har vid tidigare prövningar funnit att nämndens beslut är lagligen grundat och att det inte innehåller något väsentligt eller uppenbart fel. Domstolen gör nu ingen annan bedömning. Vitesföreläggandet gäller således.

Av det inspektionsprotokoll med bilder från den 19 december 2022 som har bifogats nämndens ansökan framgår att de åtgärder som föreläggandet omfattar i allt väsentligt inte har utförts. Vitesföreläggandet har alltså överträtts.

Av 9 § första stycket lagen om viten får ett förelagt vite jämkas om det finns särskilda skäl.

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har tidigare i sex domar (mål nr P 4285-20, P 387-21, P 4119-21, P 4123-21, P 310-22 och P 1470-22) dömt ut vite om sammanlagt 200 000 kr med anledning av föreläggandet den 27 februari 2020

för att M.J. inte har städat tomten, utfört reparationsarbeten på byggnaden m.m. på fastigheten A. Mark- och miljödomstolens domar har vunnit laga kraft. Jämkning har i praxis förekommit bl.a. när vitet sammantaget uppgår till ett alltför högt belopp.

Nämnden har i mark- och miljödomstolens mål nr P 3328-22 yrkat att M.J. ska förpliktas att betala vite om 10 000 kr för varje period om fyra veckor från och med den 29 mars 2022 till och med den 15 augusti 2022 samt i det målet yrkat att ett vite om totalt 50 000 kr döms ut. Mark- och miljödomstolen har i dom den 3 april 2023 i nämnda mål funnit, med hänsyn till storleken av de redan utdömda vitesbeloppen, att ytterligare utdömande av vite inte kunde anses skäligt. Vidare ansåg domstolen att det kunde ifrågasättas om utdömande av ytterligare viten kommer att förmå M.J. att följa föreläggandet. Mark- och miljödomstolen fann, mot denna bakgrund, att vitet skulle jämkas till noll kronor och avslag ansökan.

Mark- och miljödomstolen anser även i detta mål, med hänsyn till storleken av de redan utdömda vitesbeloppen, att ytterligare utdömande av vite inte kan anses skäligt. Vidare kan även i nu förevarande mål ifrågasättas om utdömande av ytterligare viten kommer att förmå M.J. att följa föreläggandet. Mark- och miljödomstolen anser mot denna bakgrund att vitet ska jämkas till noll kronor och avslår därför även den nu aktuella ansökan.

Domstolen anser att det även i detta mål bör erinras om bestämmelserna i 11 kap. 27-29 §§ plan- och bygglagen (2010:900) om genomförande av föreläggande på bekostnad av den som fått ett föreläggande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-02)

Överklagande senast den 25 april 2023.

Susanne Mörkås

Rådman

Föredragande har varit beredningsjuristen Sandra Andersson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se